

U Zagrebu, 3. rujna 2018. godine

Prijatelji životinja

Jurišiceva 25
10 000 Zagreb

Predmet: tumačenje odredbe čl. 5. st. 2. toč. 21. *Zakona o zaštiti životinja* (Narodne novine br. 102/2017) – uzgajanje životinja u svrhu proizvodnje krzna

Branimir Iveković, odvjetnik
Paula Kiš, odvjetnica*
Hrvoje Novak, odvjetnik*
Sanja Filipović, vježbenica
Franka Marčina, vježbenica
Nena Podrug, vježbenica

* odvjetnik/-ica u suradnji

Strossmayerov trg 8
HR-10000 Zagreb
Croatia
OIB: 47430273019

Poštovani,

obratili ste nam se s molbom za tumačenje odredbe čl. 5. st. 2. toč. 21. *Zakona o zaštiti životinja* (Narodne novine br. 102/2017) (dalje: **Zakon**) – uzgajanje životinja u svrhu proizvodnje krzna, s obzirom na različita tumačenja navedenog članka.

T +385 (0)1 482 8890
F +385 (0)1 482 8889
E office@ivekovic.eu

IBAN: HR2424020061140167860
SWIFT: ESBCHR22
Erste&Steiermärkische bank d.d.

Odredba čl. 5. st. 2. toč. 21. *Zakona o zaštiti životinja* (NN 102/2017) glasi:

*"Zabranjeni postupci u svrhu zaštite životinja
Članak 5.
(2) Zabranjeno je:
21. uzgajati životinje u svrhu proizvodnje krzna."*

Tijekom primjene gore navedene odredbe postavilo se pitanje je li dozvoljeno uzgajati životinje u Republici Hrvatskoj i izvoziti ih u države u kojima je dozvoljen uzgoj životinja radi krzna.

Prilikom ocjene je li gore navedeno postupanje protivno Zakonu, treba prvenstveno utvrditi značenje gore navedene pravne norme.

Pravna znanost poznaje više vrsta tumačenja zakona, od kojih su najvažnija gramatičko, logičko i teleološko.¹ Za potrebe ovog memoranduma, obradit će se gramatičko i teleološko tumačenje pravnih normi.

¹ Andrej Abramović, *Općeprihvaćena načela kao kriterij za tumačenje pravne norme*, Centar za javno pravo, 2014., <https://www.ceeol.com/search/gray-literature-detail?id=572004>;

Dr. sc. Žaklina Harašić: *Viskovićeva teorija tumačenja u pravu*, Zbornik radova Pravnog fakulteta u Splitu, god. 48, 1/2011., str. 57.-72. (u privitku)

a) Gramatičko tumačenje

Gramatičko tumačenje je tumačenje uz pomoć shvaćanja riječi, njihove međusobne veze i razmjštenosti čime saznajemo opći sadržaj i smisao pravnog pravila.²

Uzimajući u obzir gramatičko tumačenje, dakle, tumačenje pravne norme onako kako ona glasi, prilikom ocjene dolazi li određenom radnjom do kršenja Zakona (odredbe čl. 5. st. 2 toč. 21.), trebalo bi utvrditi što je konkretnom normom zabranjeno.

Gore navedenom normom se zabranjuje "uzgajati životinje u svrhu proizvodnje krzna". Dakle, konkretnom normom se zabranjuje **uzgoj životinja** kojima je jedino i isključivo **svrha proizvodnja krzna**. Drugim riječima, sve radnje određenog subjekta koji se bavi uzgojem životinja, a krajnja svrha tog uzgoja je proizvodnja krzna, su Zakonom izričito zabranjene. Pri tome nije od važnosti za što je registrirano trgovačko društvo koje se bavi uzgojem životinja, naziv pod kojim posluje i sl., već je od bitno utvrditi koja je **zaista stvarna svrha tog uzgoja**. Ako se životinje nakon uzgoja izvoze u količini koja bi se mogla smatrati izvozom radi krzna, jasno je kako u konkretnom slučaju dolazi do kršenja Zakona. Ukoliko se životinje koje su uzgajane u Republici Hrvatskoj izvoze trgovačkom društvu koje proizvodi krzno, nema dvojbe da se time krši gore navedena odredba Zakona jer je jasno kako je svrha upravo tih životinja koje su uzgojene u Republici Hrvatskoj i izvezene društvu koje se bavi proizvodnjom krzna, bila, u konačnici, upravo uzgoj radi dobivanja krzna, a takva svrha uzgoja je jasno i nedvosmisleno zabranjena Zakonom. U takvom slučaju se zapravo radi o prikrivenom uzgoju životinja radi proizvodnje krzna, što bi svakako trebalo sankcionirati, a teret dokazivanja svrhe uzgoja životinja bi trebao biti na proizvođaču.

b) Teleološko tumačenje

Teleološko tumačenje je tumačenje prema cilju/svrhi pravnog pravila. To nas dovodi do ključnog pitanja za svakog pravnika, pitanja o ciljevima prava. Ako pravo uređuje čovjekov svijet, onda je cilj prava da svijet bude svaki puta sve bolji, i sve bolje uređen. Kriterij za određenje pojma "bolji svijet" treba biti općeprihvaćeno društveno shvaćanje i društveni interes prema općem mišljenju, jer je pravo nešto što je imanentno društvu.³

S obzirom na navedeno, potrebno je provesti tumačenje Zakona u skladu s ciljem s kojim su donesene izmjene Zakona te koja je, od strane zakonodavca (Hrvatskog sabora), određena svrha istog.

Nacrt novog Zakona o zaštiti životinja je donijelo Ministarstvo poljoprivrede u kojem je navelo njegov cilj i opravdalo donošenje pojedinih odredbi. Usvajanjem odredbi nacrtu Zakona Hrvatski sabor je potvrdio cilj i svrhu kako ga je navelo Ministarstvo poljoprivrede.

² Doc.dr .sc. Barbara Preložnjak, Pravna tehnika, Pravni fakultet Zagreb, https://www.pravo.unizg.hr/_download/repository/Pravna_tehnika.pdf

³ Andrej Abramović, Općeprihvaćena načela kao kriterij za tumačenje pravne norme, Centar za javno pravo, 2014. <https://www.ceeol.com/search/gray-literature-detail?id=572004>

Sam nacrt prijedloga novog *Zakona o zaštiti životinja*, među ostalim, navodi:

*"Vodeći računa o zahtjevima organizacija za **prava i dobrobit životinja** te javnosti za povećanjem razine dobrobiti životinja tijekom njihovog posjedovanja i korištenja odnosno za utvrđivanjem zabrane korištenja životinja u pojedinim područjima (...).*

*Istodobno, budući dana 1. siječnja 2017. godine stupa na snagu odredba kojom je zabranjeno uzgajati životinje u svrhu proizvodnje krzna, za uzgajivače činčila koje se koriste u svrhu proizvodnje krzna, (...) a u kojem razdoblju **uzgajivači činčila trebaju prestati s njihovom proizvodnjom te trebaju osigurati njihovu dobrobit.**"*

Polazeći od cilja donošenja Zakona, a to je očito prestanak proizvodnje životinja radi krzna i osiguravanje njihove dobrobiti, jasno je kako se izvozom životinja van granica Republike Hrvatske koje bi se koristile za iste one svrhe koje su u Republici Hrvatskoj zabranjene, ne bi osigurala njihova dobrobit.

Takvim postupanjem se manipulira s vrlo jasnom i preciznom normom, a koja u sebi sadrži odgovornost za životinje od strane subjekta koji ih uzgaja. Drugim riječima, subjekt koji uzgaja životinje mora osigurati da se te životinje ne koriste u svrhu proizvodnje krzna u Republici Hrvatskoj ili izvan njezinih granica.

Paula Kiš, odvjetnica

ODVJETNICA
PAULA KIŠ
Strossmayerov trg 8
ZAGREB